

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

10014 м. Житомир, вул. Небесної Сотні, 11, тел. (0412)55-01-15, E-mail: nmkptozhytomyr@ukr.net,
ЄДРПОУ 26556261

07.04.2023 № 81
на № _____ від _____

Керівникам закладів П(ПТ)О області

Інструктивно-методичний лист

**Творча діяльність викладача – складова
успішного педагогічного процесу**

Історія розвитку педагогіки творчості сягає своїм корінням в античні часи Давньої Греції, періоду Відродження, епохи Просвітництва, філософсько-педагогічні концепції періоду XVIII–XIX ст., надбання вчених -педагогів ХХ століття. Засвоєння просвітницького, наукового і педагогічного доробку, накопиченого людством протягом століть, дає можливість об'єктивно оцінити педагогічні явища сьогодення і на основі цього здійснювати подальший розвиток педагогіки творчості.

Сучасному життю притаманні швидкі зміни у різних його аспектах: політичному, економічному, науковому і культурному. Завдяки цим процесам, бурхливому розвитку технологій для сучасного педагога визначальними стають його уміння самостійно та нешаблонно мислити, передбачати результати своєї діяльності, творчо підходити до вирішення будь-яких завдань. З огляду на це, одним з пріоритетних завдань освітнього процесу у закладі професійної (професійно-технічної) освіти є виявлення і розкриття творчих здібностей здобувачів, створення сприятливих умов для самореалізації особистості.

Творчість і творча діяльність розвиває індивідуальність людини, обумовлює її значущість, тому розвиток особистості, здатної до вироблення нових, оригінальних ідей та їх втілення, набуває великого практичного значення. Якщо освітня діяльність педагога, зокрема, викладача математики, спрямована на творчість - вона перетворюється у динамічний процес інноваційного осучаснення того навчального предмета, який він викладає. Забезпечення реалізації такого завдання під силу викладачу з високим рівнем методичної компетентності, яка включає засвоєння педагогом нових методичних і педагогічних ідей, освітніх підходів (компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного) і технологій (інтерактивних, активних, розвивальних та ін.), володіння інноваційними методами, формами і способами організації навчання.

Навчання не повинно ґрунтуватись лише на традиційному засвоєнні готових правил, визначень, відтворенні дій за зразком, а повинно бути справжнім процесом здобуття знань. Тому при підготовці заняття викладач повинен планувати діяльність здобувачів як процес постановки та вирішення творчих задач.

У процесі навчання стрижневою фігурою є викладач – професіонал своєї справи, для якого вибір форм і методів організації навчальної діяльності повинен бути спрямованим на формування вміння здобувачів спостерігати, аналізувати, конкретизувати, робити висновки, ставити запитання, використовувати математичну мову, відстоювати власну думку.

Стрімкі зміни в сучасному суспільстві вимагають підвищення професійної обізнаності викладача як творчої, соціально активної особистості, яка адаптована до мінливих суспільних явищ і здатна наділяти молодь своїм досвідом в рамках процесу навчання в закладі освіти.

Особливість педагогічної діяльності викладача закладу професійної (професійно-технічної освіти) полягає в тому, що він має не лише підготувати фахівця в обраній ним сфері, а також спрямувати його на подальшу соціалізацію, підвищення рівня освіти. Вирішення цієї проблеми до снаги лише творчому педагогу, який дотримується толерантності у спілкуванні із здобувачем; володіє умінням прищепити смак до самостійного пошуку і отримання нових знань; способами виявлення та розвитку спроможності майбутнього фахівця доказово та несуперечливо міркувати задля успішного входження в доросле життя.

Творчий підхід до підготовки та проведення занять можна почерпнути з добірки відео уроків з алгебри, геометрії 10-11 клас за посиланням URL: <https://kek.edu.ua/news/bezkoshtovni-videouroki-z-matematiki-dlja-4-11-klasiv/>; на сайті URL: <http://uklasi.com.ua> <https://www.youtube.com/playlist?list=PLkZMz2LBREMn2vjMPrtDkQtwYgdMEXn3>

Відомості про організацію і проведення майстер-класу з підготовки здобувачів до ЗНО (НМТ) надає інтернет-посилання URL: <http://surl.li/ccfrv>

Організація дистанційного уроку за допомогою G Suite (Урок математики, екран вчителя) демонструється за посиланням URL: <http://surl.li/gqpio/>

На зміст навчально-пізнавальної діяльності здобувачів та рівень їх активності можна ефективно впливати за допомогою доцільно дібраних задач і вправ на найбільшому порталі інтерактивної шкільної електронної освіти Learning.ua <https://learning.ua/matematyka/desiatyi-klas/>

Цифровий освітній контент з математики (технології дистанційного навчання) пропонує інтернет-посилання URL: <http://surl.li/gqpih>

Чимало цікавого і корисного можна запозичити з електронних засобів навчального призначення, створених колегами, викладачами предметів фізико-математичного циклу закладів професійної (професійно-технічної) освіти області.

№ з/п	Предмет	Назва дистанційного курсу	Кількість годин	ППП розробника, назва закладу освіти	Посилання для ознайомлення
1.	Математика	«Елементи теорії ймовірності»	6	Савенко Ю.В. (КПАЛ)	https://classroom.google.com/u/0/c/MzI3NTUxMjE2NTU1
2.	Математика	«Об'єми та площі поверхонь геометричних тіл»	6	Талавера В.І. (КПАЛ)	http://surl.li/gqppb
3.	Фізика і астрономія	Дистанційний курс.	10	Юзипович Л.В. (КПАЛ)	http://surl.li/gqpso
4.	Математика	«Многогранники» II курс	10	Войтович І.П. (ЖППЛ)	http://surl.li/gqpsg
5.	Фізика і астрономія	Інтерактивне відео	245	Чумак С.А. (ДНЗ «ЦСО м.Житомира»)	http://surl.li/gqppg
6.	Фізика та астрономія	"Властивості пари, рідин та твердих тіл"	24	Мосійчук А.П. (ДНЗ «ЖВПТУ»)	http://surl.li/gqprw
7.	Математика	Многогранники та тіла обертання	27	Пилькевич І. Л. (ГВПУНТ)	http://surl.li/gqphp

8.	Математика	Онлайн-посібник «Паралельність прямих і площин у просторі»	14	Шморгун О. І. (БПБЛ)	http://surl.li/gqprj
	Фізика	Гейміфікований курс «Цікава математика»	4		http://surl.li/gqprf
		Гейміфіковані курси: «У світі звуків»	2		http://surl.li/gqpjh
		«Закони збереження» Відеоурок «Рівновага тіл»	2		http://surl.li/erpku
9.	Математика	Вебквести: «Показникові рів- няння та нерів- ності»	1	Осипчук О.В. (БПБЛ)	http://surl.li/gqppq
		«Розв'язування логарифмічних виразів»	1		http://surl.li/gqpoi
		«Перпендикуляр- ність прямих і площин»	1		http://surl.li/gqpob
10.	Фізика та астрономія	Фізика та астрономія	178	Грозовська Т.С. Ярмолицька В.Л. (ЦПТО м.Житомира)	http://surl.li/gqproq
11.	Фізика і астрономія Математика	«Механічні коли- вання та хвилі»	10	Данильчук Н.О.	http://surl.li/epwot
		«Тіла обертання»	10	Вакульчук В.Ф. (ДНЗ «НВВПУ»)	http://surl.li/vjzu
12.	Фізика	Електродинаміка	15	Каленюк О.М. Нестерчук С.В. (ГВПУНТ)	http://surl.li/gqpqa

Цілий арсенал сучасних онлайн інструментів для викладача з метою збагачення творчого потенціалу презентує освітній проект «На урок»: розробки і онлайн-тести у бібліотеці, вебінари для вчителів від вчителів, інтернет-конференції та математичні інтенсиви.

Пропоновані завдання допоможуть навчити майбутніх фахівців використовувати знання і уміння задля розв'язання різноманітних життєвих проблем, у контексті яких необхідним є звернення до математики.

Мистецтво викладача, його творчість найяскравіше розкривається у проведенні нетрадиційних уроків. Додатковими матеріалами для розробки таких занять можуть бути:

Конспекти уроків з алгебри (Нетрадиційні уроки математики 10 клас)
URL: <https://super.urok-ua.com/konspekti-urokiv-z-algebri-v-10-klasi/> ;

URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLkZMZm2LBREM2vjMPrtDkQtwYgdMEXn3>;

Нестандартні уроки з алгебри (10-11 клас)

URL: <http://surl.li/gqptm>

Особливістю курсу математики за програмою 10-11 класів у закладі професійної (професійно-технічної) освіти є повсякчасна потреба у візуалізації навчального матеріалу. Введення окремих понять, доведення теорем, розв'язування задач, геометричні чи фізичні інтерпретації понять і фактів подаються за допомогою різних знаково-символьних засобів (тексти, формули, рівняння, рисунки, графіки тощо). Підсиленню ефекту сприйняття матеріалу посприє творче застосування викладачем інформаційних комп'ютерних технологій: різноманітні тестові програми (MyTest), програми для створення презентацій (Microsoft PowerPoint), навчальні програми (Gran, Advanced Grapher, GeoGebra), різноманітні онлайн-платформи та вебсервіси (Kahoot!, Google Forms, Quizlet, Office 365 компанії Microsoft, GoogleClassroom) тощо.

Крім того, з метою дистанційної підтримки здобувача освіти та безпосередньо як електронний дидактичний матеріал, може бути використано сайт викладача. При такому підході здобувачеві надається можливість звернення до освітніх ресурсів незалежно від місця перебування.

Реалізувати весь потенціал особистості допоможе також метод проєктів - педагогічна технологія, зорієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування і набуття нових. Активне включення здобувачів, за умілого коригування з боку викладача, у підготовку тих або інших проєктів дасть можливість засвоїти нові способи людської діяльності в соціокультурному середовищі.

Сьогоднішні реалії, численні опитування, підтверджують, що математика є необхідним інструментом для молоді. Математична грамотність не є властивістю, якою людина може володіти або не володіти. Це якість, яка набувається безперервно. У сучасному світі розуміння математики, або функціональна грамотність, є домінуючою складовою при підготовці молодого покоління людей до життя.

Приклади завдань з математики для формування функціональної грамотності здобувачів можна знайти за інтернет- покликанням URL: <http://surl.li/gqpuh>

Специфіка контингенту молоді, якій доводиться починати трудовий шлях в конкурентних умовах, вимагає неординарних запитів до її навчання, а, отже, і до формування сучасного конкурентоспроможного творчого викладача. Така ситуація спонукає до впровадження в освітній процес інноваційних педагогічних технологій, а саме:

- технологія саморозвитку, самовдосконалення, самореалізації, підвищення професійно – фахового та індивідуально – особистісного рівня впродовж всієї педагогічної діяльності та всього життя;

- технологія методичної мобільності і оновленого способу мислення;

- технологія системного застосування компетентнісних, особистісно зорієнтованих технологій в освітньому процесі;

- технологія інноваційності та вміння адаптуватися у сучасному освітньому просторі;

- технологія критичного мислення;

- технологія формування системи цінностей з урахуванням особистих запитів, норм, ситуації та естетичних уподобань для формування духовно – ціннісних орієнтацій здобувачів.

Технологія методичної мобільності і оновленого способу мислення є першочерговою у формуванні викладача нової доби. Викладача – фасилітатора, супервайзера, модератора, коуча, тьютора, ментора, новатора, партнера, який може вміло визначити правила взаємодії між здобувачами освіти, налаштувати зв'язок із здобувачами, пояснити принципи роботи з сайтом, онлайн платформою вебсервісом тощо, оперативно надати необхідну інформацію, сформулювати і обговорити зміст заняття, можливі види діяльності, форми результатів роботи.

Список використаних джерел

1.Бевз В. Застосовуємо набуті компетентності до розв'язування практичних задач / В. Бевз // Математика в рідній школі. – 2016. – №11.

2. Білик А. А. Компетентнісно-орієнтовані завдання на уроках математики . – 2019. URL <https://naurok.com.ua/kompetentnisno-orientovani-zavdannya-naurokah-matematiki-95427.html>. (дата звернення 15.01.2023р.)
3. Буковська О. Математика – це цікаво! Математика – це потрібно!// О. Буковська // Математика в рідній школі. – 2016. – №9.
4. Матяш О. І. Геометрична компетентність як складова математичної компетентності учнів /О. І. Матяш // Математика в рідній школі. – 2016. – №3. – с. 28 – 32.
5. Педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників URL <https://lib.iitta.gov.ua/165884/1/%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%9D%D0%98%D0%9A.pdf> (дата звернення 27.03.2023р.)
6. Петрікова Н. І. Професійна компетентність учителя – важлива складова якісної освіти URL http://osvita.ua/school/lessons_summary/administration/34011/ (дата звернення 27.03.2023р.)
7. PISA: математична грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, В. П. Горох, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко; перекл. К. Є. Шумова. – К. : УЦОЯО, 2018. – 60 с.
8. С. Сисоєва. Основи педагогічної творчості URL <http://surl.li/gqruх> (дата звернення 23.02.2023р.)
9. Тарасенкова Н. Компетентнісний підхід у навчанні математики: теоретичний аспект. / Н. Тарасенкова // Математика в рідній школі. – 2016.– №11. – с. 26 – 30.

Директор

Валентина ВАСИЛЬЧУК